

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Теорія і практика перекладу

Шифр та назва спеціальності

В11 – Філологія

Спеціалізація

В11.041 – Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Освітня програма

Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

4 та 5

Інститут

ННІ соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Ділової іноземної мови та перекладу (303))

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова)

Форма навчання

Денна

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Акоп'янц Нуно Михайлівна

Nunu.Akopiants@khp.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри ділової іноземної мови та перекладу НТУ "ХПІ"

Автор та співавтор понад 40 наукових та методичних публікацій. Курси: "Протокол перекладача та діловий етикет", "Теорія та практика перекладу", "Практичний курс англійської мови", "Вступ до перекладознавства та історія перекладу". Авторка навчально-методичного посібника для перекладачів "Основи перекладу у видавничо-поліграфічній галузі". Науковий керівник курсових та магістерських досліджень.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна «Теорія та практика перекладу» формує сукупність знань і вмінь, що репрезентують профіль фахівця в галузі філології. Предметом дисципліни є обсяг теоретичного матеріалу, мовного матеріалу у вигляді завершених текстів або їхніх фрагментів (переважно письмових) суспільно-політичного, художнього, науково-технічного, юридичного, ділового характеру, що забезпечують формування перекладацької компетенції студентів..

Мета та цілі дисципліни

Метою курсу «Теорія та практика перекладу» є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок перекладу з іноземної мови на українську мову та з української на іноземну суспільно-політичних, економічних, науково-технічних, художніх текстів, певних видів ділових паперів.

Формат занять

Практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік у 4 семестрі й екзамен у 5 семестрі.

Компетентності

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 7 ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів...

Результати навчання

РН 6 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

РН 8 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження в конкретній філологічній галузі.

РН 9 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

РН 13 Враховувати різноманіття та мультикультурність світу та сучасні принципи толерантності, діалогу та співробітництва для розуміння міжкультурних аспектів усної та письмової комунікації при перекладі та іншомовній комунікації.

РН15. Уміти виокремлювати лексичні, термінологічні та граматичні особливості перекладу наукових статей, інструкцій, специфікацій та іншої документації у галузях машинобудування, електроніки та електротехніки, банківських технологій, прикладної математики, фізики та хімії та передати їх специфіку при перекладі з англійської/німецької мов на українську та робити зворотній переклад..

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 210 год.: 90 год. у 4 семестрі, 120 год. у 5 семестрі (7 кредитів ECTS: 3 кредити у 4 семестрі й 4 кредити в 5 семестрі): практичні заняття: 4 семестр – 32 год., 5 семестр – 48 год., усього 80 год.; самостійна робота: 4 семестр – 58 год., 5 семестр – 72 год., усього 130 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисципліни «Теорія перекладу».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Відповідно до цілей і мети освітнього процесу у вищій школі навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики й інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої компетенції студентів. При проведенні занять викладач спирається на знання студентів, які вони отримали упродовж вивчення попередніх дисциплін. У викладанні дисципліни «Переклад ділового мовлення» використовуються такі методи навчання:

За джерелами знань:

словесні (розповідь, пояснення, інструктаж);

наочні (демонстрація із застосуванням медіа-ресурсів, ілюстрація);

практичні (практична робота, вправи).

За характером логіки пізнання:

аналітичний;

синтетичний;

аналітико-синтетичний;

індуктивний;

дедуктивний.
 За рівнем самостійної розумової діяльності:
 проблемний;
 частково-пошуковий;
 дослідницький.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Лекційні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Практичні заняття

Теми практичних занять

	Кількість годин	Вагові коефіцієнти a
Семестр 1		
Тема 1. Translating of Loan Internationalisms	4	1
Тема 2. Units of Nationally Biased Lexicon and Ways of Their Translation	4	1
Тема 3. Translating of Idiomatic/Phraseological and Stable Expressions	4	1
Тема 4. Rendering of the Contextual Meanings of the Definite and Indefinite Articles	4	1
Тема 5. Translation of Two-Componental Asyndetic Substantival Clusters	4	1
Тема 6. Translation of Three-Componental Asyndetic Substantival Clusters	4	1
Тема 7. Translation of Four-Componental Asyndetic Substantival Clusters	4	1
Тема 8. Translation of Five-, Six- and Seven-Componental Asyndetic Substantival Clusters	4	1
Загальна кількість годин за семестр 1	32	$\sum_{i=1}^n a_i=32$
Семестр 2		
Тема 9. Translating of English Verbals and Verbal Constructions/Complexes. Ways of Rendering the Lexico-Grammatical Meaning and Function of the English Infinitive. Ways of Translating Infinitival Complexes.	2	1
Тема 10. Ways of Translating the Objective with the Infinitive Constructions/Predicative Complexes. Ways of Rendering the Meaning of the Subjective with the Infinitive Constructions.	2	1
Тема 11. Ways of Translating the Participles and Participial Constructions. Ways of Translating Participial Constructions/Complexes A. Ways of Translating the Objective with the Participle Constructions/Complexes. B. Ways of Translating the Subjective with the Participle Constructions/Complexes.	2	1

Тема 12. С. Ways of Translating the Nominative Absolute Participial Constructions/Complexes. D. Ways of Identification of Implicit Meanings in the Nominative Absolute Participial Constructions. Structural Types of Ukrainian Language Units Conveying the Meanings of the Nominative Absolute Participial Constructions.	2	1
Тема 13. Translation of the Gerund and Gerundial Complexes. Ways of Translating Gerundial Complexes/Constructions	2	1
Тема 14. Ways and Means of Expressing Modality in English and Ukrainian. The Lexico-Grammatical Expression of Modality through Modal Verbs.	2	1
Тема 15. English Modal Verbs Having not Always Modal Verbs Equivalents in Ukrainian	2	1
Тема 16. Transformations in the Process of Translation.	2	1
Тема 17. Grammatically and Stylistically Prearranged Transformations. Stylistically/Subjectively Predetermined Transformations.	2	1
Тема 18. Ways of Conveying the Passive Voice Constructions.	2	1
Тема 19 Objectively Required and Subjectively Introduced/Contextual Transformations of Language Units.	2	1
Тема 20 Objectively and Subjectively Conditioned Transformations of Lexical Units in the Process of Translation.	2	1
Тема 21 Semantic Aspects of Translation. Language Units and Levels of Their Faithful Translation Ways of Conveying the Meanings of Polysemantic Language Units.	2	1
Тема 22 Conveying the Meanings of Language Units at Passage/Text Level.	2	1
Тема 23 Lexico-Semantic, Stylistic and Structural Analysis of Language Units/Sense Units of the Excerpt.	2	1
Тема 24 Publicistic and Newspaper Style Texts and Ways of Their Translation.	2	1
Загальна кількість годин за семестр 2	48	$\sum_{i=1}^n a_i = 24$

Лабораторні заняття

Лабораторні роботи у межах курсу не передбачені.

Контрольні роботи

Комплексний тест

Вагові
коефіцієнти *b*

Семестр 1	
Контрольна робота 1. За матеріалами уроків 1–4	1
Контрольна робота 2. За матеріалами уроків 5–8	1
Загальна кількість годин за семестр 1	$\sum_{i=1}^n b_i = 2$

Семестр 2

Контрольна робота 1. За матеріалами уроків 9–12	1
Контрольна робота 2. За матеріалами уроків 13–24	1
Загальна кількість годин за семестр 2	$\sum_{i=1}^n b_i = 2$

Самостійна робота

Самостійна робота включає підготовку до практичних занять, підготовку до контрольних/письмових робіт, самостійне вивчення тем і питань, які не викладаються на практичних заняттях.

Неформальна освіта

У рамках дисципліни не передбачено

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

- 1 Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця. «Нова Книга», 2003. 448 с.
- 2 Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч.1. Київ, 1999.
- 3 Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 2 Київ, 1999.
- 4 Карабан В. І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Посібник-довідник. Вінниця: Нова книга, 2003.
- 5 Тимченко І. І., Головченко Г. Т., Дерев'янка І. В., Остапенко Г. І. Теорія і практика перекладу. Харків, 1998.
- 6 Мірам Г. Є. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій. Навчальний посібник. Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 240с.
- 7 Бондаренко Є. Переклад та складання контрактів у бізнес-діяльності. Харків, 2006.

Допоміжна література

- 8 Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: Навч. посіб. [за ред. В. К. Шпака]. Київ: Знання, 2005.
- 9 Мірам Г. Е., Дайнеко В. В., Іванова С. В. Коучінг для усних перекладачів. Київ: Ніка-Центр, 2011.
- 10 Англо-український фразеологічний словник. Уклад. К. Т. Баранцев. 3-те вид., випр. Київ: Т-во Знання, КОО, 2006.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

- 1 <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
- 2 <https://forum.thefreedictionary.com/>
- 3 <https://www.merriam-webster.com/>
- 4 <http://www.businessdictionary.com/>.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо відповідно до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні заняття), k_1

Контрольні роботи (за наявності), k_2

Індивідуальне завдання (за наявності), k_3

0,3

0,4

0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = P \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3,$$

де: P – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,

I – оцінка за виконання індивідуального завдання,

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,

P_k – оцінка за підсумковий контроль.

$$P = \frac{P_1 \cdot a_1 + P_2 \cdot a_2 + \dots + P_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i},$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за практичне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1}{\sum_{i=1}^1 b_i},$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожен складову (P, K, I, \dots) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

27.08.2025

Завідувач кафедри

Оксана ГОЛІКОВА

27.08.2025

Гарант ОП

Вікторія МИРОШНИЧЕНКО